

Spelen om de bewustwording te vergroten

Als je een educatief programma wilt opzetten, of een infosessie wil organiseren om de bewustwording te vergroten, weet je wellicht dat de ideale 'mix' bestaat uit een derde informatie, een derde games/ oefeningen en een derde discussie.

Een sessie die alleen informatie bevat zou als te didactisch of zelfs saai kunnen worden beschouwd, terwijl een sessie met te veel discussie chaotisch kan worden waarbij je het oorspronkelijke doel uit het oog verliest.

Spelletjes of oefeningen maken een sessie leuker en zorgen ervoor dat deelnemers op een speelse manier met de info aan de slag gaan.

Via dit infoblad willen we je enkele ideeën geven voor spelletjes en oefeningen die je kan doen om jongeren en volwassenen te laten nadenken over hoe ze verschillende groepen beter kunnen accepteren en begrijpen.

1 De goede speler, het goede team

Deelnemers: 10-30 jongeren (voorkeur) of volwassenen.

Duur: ongeveer 15 minuten.

Benodigheden: een flip-over (voorkeur) of een whiteboard, markeerstiften met verschillende kleuren.

Doel: deze oefening helpt de groep zich bewust te worden van het belang van waarden zoals tolerantie of respect zowel op als naast het veld.

Deel 1 – Stel de groep de vraag 'Wat zijn de kwaliteiten van een goede voetballer?'

Schrijf de vraag boven aan het papier en daaronder alle antwoorden die de deelnemers geven (zoals snelheid, de regels respecteren, precisie, fair play).

Moedig de groep aan zoveel mogelijk kwaliteiten te bedenken (ten minste 12), zoals fysieke kwaliteiten die betrekking hebben op de sport en kwaliteiten die betrekking hebben op gedrag.

Deel 2 – Stel de groep de vraag 'Wat zijn de kwaliteiten van een goed team?'

Schrijf de vraag en de antwoorden op een nieuw vel papier. Voorbeelden van antwoorden zijn: teamgeest, cohesie, samenwerking, respect voor de coach. Moedig de groep aan om minimum 12 antwoorden te geven.

Deel 3 – Vraag de groep om de kwaliteiten te classificeren die ze bij de eerste vraag hebben opgenoemd.

Omcirkel de antwoorden met verschillende kleuren markeerstift om de volgende groepen te onderscheiden:

- Fysieke kwaliteiten (zoals snelheid, kracht, uithoudingsvermogen)
- Spelkwaliteiten (zoals precisie, concentratie)

- Gedragskwaliteiten (zoals fair play, de regels respecteren, de tegenstander respecteren)
Schrijf de door de groep aangegeven gedragskwaliteiten op een derde vel papier.

Deel 4 – Vraag de groep om de kwaliteiten te classificeren die ze bij de tweede vraag hebben opgenoemd.

Gebruik dezelfde methode als hierboven (antwoorden omcirkelen en de gedragskwaliteiten op het derde vel papier schrijven).

Deel 5 – Start een discussie over de kwaliteiten die je op het derde vel papier hebt geschreven.

Voorbeelden van vragen zijn:

‘Wie is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de benoemde fysieke kwaliteiten of spelkwaliteiten?’

‘Vertel me meer over de gedragskwaliteiten. Hoe zouden we deze kunnen verbeteren?’

‘Als ons land of onze gemeenschap een voetbalteam was, hoe zouden we deze waarden dan verder kunnen ontwikkelen?’

Via deze discussie kunnen we het idee introduceren dat diversiteit, respect en tolerantie essentiële morele waarden zijn. Deze waarden zijn ook nuttig om het gehele team goed te laten functioneren en als één geheel succesvol te zijn. Het zou in de echte wereld ook geweldig zijn als een en ander zo werkte.

2 Celebrities

Participants: *Deelnemers: 10 tot 20 jongeren of volwassenen.*

Duur: *30 minuten.*

Benodigheden: *flip-over, markeerstiften. Gebruik een kamer met voldoende ruimte om de groep in tweeën op te delen, of gebruik twee kamers. De inzet van een co-trainer kan nuttig zijn om de instructiefase te verkorten.*

Doel: *deze oefening helpt de groep te begrijpen en accepteren dat vooroordelen en stereotypen slechts veralgemeningen zijn en vaak zijn gebaseerd op onjuiste aannames.*

Deel 1 – De trainer introduceert de concepten stereotype en vooroordelen

Een stereotype is een veralgemening. Soms gebruiken we in het dagelijks leven veralgemeningen zonder daarover na te denken. Als je bijvoorbeeld niet weet hoe een apparaat werkt, neem je waarschijnlijk aan dat je deze met de groene knop kan aanzetten. Als je in je eentje rondloopt in een verlaten omgeving in de stad en je ziet een grote dronken kerel, neem je waarschijnlijk aan dat hij gevaarlijk is en kies je een andere route. Dit zijn twee voorbeelden van aannames, en in het tweede voorbeeld van het stereotyperen van een persoon.

Doorgaans hebben mensen niet door dat ze stereotyperen, omdat:

- 1 We in sommige situaties dagelijks stereotyperen
  - 2 Een stereotype niet noodzakelijkerwijs negatief is
  - 3 Je wellicht denkt dat het stereotype juist is, zoals ‘alle homoseksuelen gedragen zich verwijfd’ of ‘alle lesbiennes zijn manwijven’, omdat ze soms op die manier op televisie en in de media getoond worden.
- Het probleem is dat sommige stereotypen veranderen in vooroordelen. Een vooroordeel is een vooringenomen mening zonder iemand te kennen. Vooroordelen zijn over het algemeen negatief en

kunnen leiden tot stigmatisering, discriminatie, uitsluiting en in sommige extreme gevallen tot uitroeiing.

Deel 2 – De trainers verkennen bestaande stereotypen over verschillende groepen mensen

Verdeel de groep in twee groepen (A en B) en geef elke subgroep een vel papier van de flip-over en een markeerstift. Laat ze op het papier een verticale lijn tekenen om zo twee kolommen te maken. De volgende instructies moeten aan elke groep worden gegeven zonder dat de andere groep meeluistert.

Instructies voor groep A:

Benoem in de rechterkolom alle stereotype kwaliteiten van een specifieke groep mensen, zoals homoseksuelen. In deze fase vindt er geen discussie plaats binnen de groep over wat zij geloven of niet, er wordt alleen een lijst gemaakt. De titel van de kolom zou kunnen zijn 'Sommige mensen denken dat homoseksuelen...'.
(Note: The original text contains a typo 'homoseksuelen' which has been corrected to 'homoseksuelen' in this transcription.)

Instructies voor groep B:

Geef deze groep dezelfde instructies als groep A, maar met toepassing van een andere groep mensen, zoals zwarte mensen of lesbiennes. Wanneer de groepen klaar zijn, ga je verder met het volgende deel.

De groepen ruilen hun vel papier en moeten alle beroemdheden opnoemen die tot de betreffende categorie behoren (homoseksuelen, zwarte mensen, enzovoort). Zij nemen hun antwoorden op in de linkerkolom, met bijvoorbeeld de titel 'Beroemde homoseksuelen', 'Beroemde zwarte mensen', enzovoort.

Wanneer de kolommen zijn gevuld, verzamel je beide groepen voor een discussie. De trainer vouwt de twee vellen papier zodanig dat de kolomkoppen zichtbaar zijn ('Sommige mensen denken dat homoseksuelen...' en 'Beroemde homoseksuelen'). De trainer vraagt elke groep een vertegenwoordiger te kiezen die de items in elke kolom hardop

voorleest. De trainer betwist vervolgens de stereotypen door vragen te stellen, zoals:

'Zijn alle stereotypen van toepassing op alle genoemde beroemdheden?'

"Is Thomas Hitzlsperger verwijfd?"; "Was Nelson Mandela lui?", enzovoort.

De onvermijdelijke conclusie is dat het onterecht is om iemand (voorbarig) te beoordelen op basis van stereotypen. Dit kan leiden tot onrecht, stigmatisering en discriminatie.

Suggesties

- 1 Kies categorieën van mensen die betrekking hebben op het belangrijkste onderwerp van discriminatie, zoals homofobie, bifobie, transfobie.
- 2 Leg duidelijk uit dat de benoemde stereotypen NIET noodzakelijkerwijs de mening zijn van de groep die ze heeft opgeschreven.
- 3 De trainer kan groepen helpen bij het identificeren van beroemdheden, maar je kunt de groepen ook toestaan hierbij hun smartphones te gebruiken.
- 4 Wanneer de vertegenwoordiger de lijst met stereotypen van zijn/haar groep voorleest, moet hem/haar worden gevraagd sommige antwoorden toe te lichten, zoals 'Wat betekent dit stereotype?', 'Wie is deze beroemdheid?'
- 5 Als de groepen uit meer dan 20 personen bestaan, kunnen deze worden onderverdeeld in drie of vier subgroepen, zodat meerdere categorieën mensen mogelijk worden. Probeer de duur van de oefening echter te beperken tot 30 minuten.

3 Teken een ....

Deelnemers: jongeren of volwassenen, de grootte van de groep maakt niet uit.

Duur: 10 minuten.

Benodigheden: elke deelnemer moet pen en enkele vellen papier hebben. De trainer moet een horloge of een smartphone hebben om de tijd bij te houden.

Doel: deze oefening laat zien dat velen van ons aannames doen over mensen op basis van stereotypen. Introduceer het onderwerp aan het begin van de sessie op een luchtige manier om de deelnemers gerust te stellen.

Deel 1 – Tekenoefening

Controleer of iedereen pen en papier heeft. Leg uit dat hen zal worden gevraagd iets te tekenen, maar dat ze daar maar 20 seconden de tijd voor hebben en dat ze niet worden beoordeeld op de kwaliteit van de tekening. De trainer pakt horloge/ smartphone en zegt: 'Je hebt 20 seconden om een homoseksueel te tekenen.'

Na 20 seconden zegt de trainer: 'Leg op je tekening een nieuw vel papier. Nu heb je 20 seconden om een lesbiënte te tekenen.' Dit kan zo worden voortgezet voor een aantal verschillende groepen mensen.

Deel 2 – Tekeningsdiscussie

Na afloop van de oefening vraagt de trainer de deelnemers om de eerste tekening te pakken (in dit voorbeeld die van een homoseksueel) en geeft hen 30 seconden de tijd om hun tekening uit te leggen aan de persoon naast hen. Zij moeten uitleggen waarom ze hebben gekozen voor die manier van tekenen.

De trainer vraagt alle tekeningen te zien en stelt enkele vragen op basis van observaties, zoals 'Dragen alle homoseksuelen een oorbel?', 'Hebben alle lesbiëntes kort haar?' De trainer zet de discussie voort aan de hand van de andere tekeningen om te onderstrepen dat het stereotyperen van mensen onjuist is.

